



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Derky a soudců JUDr. Ivy Horákové a JUDr. Radima Novotného ve věci

žalobce:

██████████ narozený ██████████
bytem ██████████
správce pozůstalosti po zůstaviteli ██████████ narozeném ██████████
zemřelém dne ██████████ 2021,
naposledy bytem ██████████
zastoupený advokátem Mgr. Markem Hejdkem
sídlem Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha

proti

žalovanému:

KARSIT FINANCE, s.r.o., IČO 25259059
sídlem Jaromírova 91, 551 01 Jaroměř
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Slezákem
sídlem Spálená 84/5, 110 00 Praha 1

o zaplacení 240 387 377,88 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. listopadu 2023, č. j. 16 Cm 184/2022-419

takto:

- I. Bod I. výroku rozsudku se potvrzuje s tím, že částky uvedené v tomto bodu výroku je žalovaný povinen zaplatit do úschovy Okresního soudu v Náchodě. Body II. a III. výroku rozsudku se potvrzují.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení 340 639,20 Kč k rukám zástupce žalobce, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje ██████████

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „soud“ nebo „soud prvního stupně“) dne 8. 12. 2022, a rozšířenou podáním ze dne 24. 1. 2023, jako správce pozůstalosti po [redacted] domáhal na žalovaném zaplacení do úschovy Okresního soudu v Náchodě, a to částky 16 577 284,44 Kč, která představovala úrokový výnos z dluhopisů žalovaného KARSIT FINANCE, s. r. o., IČO 25259059 (dále též „emitent“) za rok 2021, částky 16 578 525,44 Kč, která představovala úrokový výnos z dluhopisů žalovaného za rok 2022, a jistiny dluhopisů splatné k 21. 12. 2022 ve výši 207 231 568 Kč. Žalobce v žalobě tvrdil, že [redacted] jako upisovatel (dále též „upisovatel“) uzavřel s žalovaným jako emitentem mezi lety 2013 a 2015 celkem šest smluv o upsání a koupi dluhopisů, a to konkrétně dne 12. 12. 2012, 1. 7. 2013, 22. 10. 2013, 13. 2. 2014, 20. 4. 2015 a 10. 6. 2015. Na základě těchto smluv upisovatel upsal a koupil dluhopisy v celkové výši 207 231 568 Kč, a to dluhopisy v zaknihované podobě pod ISIN [redacted]. Splatnost dluhopisů nastala po uplynutí 10 let od data emise, tj. od 21. 12. 2012. Žalovaný se současně zavázal hradit úrok ve výši 8 % ročně z upsané částky, který byl splatný ke dni výročí data emise, tj. každý rok ke dni 21. 12. Úrokový výnos náležející za roky 2021 a 2022 ani jistinu dluhopisů žalovaný dosud neuhradil. Výzvu k plnění zaslal žalobce dne 5. 1. 2022, resp. 22. 12. 2022, avšak bezvýsledně.
2. Žalovaný uvedl, že žalobce neunesl důkazní břemeno k tvrzení o výši pohledávky. Smlouva o upsání a koupi dluhopisů ze dne 1. 7. 2013 nebyla podepsaná ani jednou smluvní stranou a v rozsahu částky 9 594 883 Kč tedy žalobce neprokázal, že by [redacted] upsal a koupil dluhopisy žalovaného. Namítal, že žalobce nemá aktivní legitimaci k podání žaloby z důvodu chybějícího souhlasu všech účastníků pozůstalostního řízení, a to z důvodu, že zahájení tohoto řízení není prostou správou podle § 1678 odst. 1 občanského zákoníku (o. z.) a správce pozůstalosti může učinit úkon přesahující její rozsah pouze se souhlasem všech dědiců. Žalovaný zpochybnil rovněž právní povahu a důsledky reakce účetní [redacted] a účetních závěrek jako uznání dluhu ve smyslu § 2053 o. z.
3. Usnesením ze dne 14. 12. 2022 na č. l. 163 soud k návrhu žalobce nařídil předběžné opatření, kterým zakázal žalovanému nakládat s pozemky blíže specifikovanými ve výroku usnesení. K odvolání žalovaného bylo toto usnesení potvrzeno usnesením odvolacího soudu č. j. 5 Cmo 19/2023-240 ze dne 9. 3. 2023.
4. Soud v bodu I. výroku rozsudku ze 7. 11. 2023 uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částky:
 - a) 16 577 284,44 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně ode dne 22. 12. 2021 do zaplacení,
 - b) 16 578 525,44 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně ode dne 22. 12. 2022 do zaplacení,
 - c) 207 231 568 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně ode dne 22. 12. 2022 do zaplacení,do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku. V bodu II. výroku byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení 5 474 918 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce. V bodu III. výroku byl zamítnut návrh žalovaného na uložení povinnosti žalobci nahradit žalovanému náklady řízení vzniklé v souvislosti s jednáním konaným dne 26. 10. 2023.
5. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že zjistil z listiny „Sdělení společnosti [redacted] ze dne 17. 5. 2021“ a z výpisu z portfoliového účtu u [redacted] k datu 31. 12. 2021, 31. 3. 2022 a za období 1. 10. - 31. 12. 2022, že ke dni úmrtí [redacted] 2021 byl [redacted] vlastníkem dluhopisů v hodnotě 207 231 568 Kč emise KARSIT ATM 8,00/22, ISIN [redacted] v zaknihované podobě a ve formě na doručitele (dále jen „Dluhopisy“). Vlastnictví [redacted] k Dluhopisům vyplývalo rovněž ze smluv o upsání a koupi dluhopisů ze dne 12. 12. 2012, 1. 7. 2013, 22. 10. 2013, 13. 2. 2014, 20. 4. 2015 a 10. 6. 2015. Podle preambule jednotlivých smluv náležel k dluhopisům pevný úrokový výnos ve výši 8 % ročně. Splatnost dluhopisů byla stanovena

uplynutím 10 let od data emise. Podle zjištění ze smlouvy o upsání a koupi Dluhopisů ze dne 12. 12. 2012 k emisi Dluhopisů došlo dne 21. 12. 2012.

6. Soud z účetních závěrek žalovaného za roky 2020 a 2021 dále zjistil, že žalovaný evidoval dlouhodobé závazky ve výši 214 643 551 Kč z titulu prodeje 1 CZK dluhopisů vydaných v roce 2012, přičemž podle výpisů z bankovního účtu vedeného u [REDAKCE] za roky 2018, 2019 a 2020 žalovaný pravidelně v prosinci příslušného roku vyplácel [REDAKCE] částku ve výši odpovídající uplatněnému nároku na úrokový výnos z Dluhopisů.
7. Podle notářského zápisu ze dne 17. 2. 2020, č. NZ 1469/2020, N 1539/2020, [REDAKCE] povolal jako správce celé pozůstalosti syna [REDAKCE] Usnesením Okresního soudu v Náchodě ze dne 3. 10. 2022, č. j. 17 D 666/2021-3187, byla nařízena závěra části pozůstalosti po [REDAKCE] a žalovanému byla uložena povinnost, aby veškerá plnění na dosud nesplacené dluhy vůči zůstaviteli skládal do úschovy soudu.
8. Soud měl za prokázané, že uvedené Dluhopisy vlastnil [REDAKCE] proto tyto spadaly do dědictví.
9. Z obsahu prohlášení o povolání správce pozůstalosti sepsaného dne 17. 12. 2020 formou notářského zápisu měl soud za prokázané, že žalobce byl povolán jako správce pozůstalosti. V souladu s § 1678 odst. 1 občanského zákoníku byl žalobce v rámci tzv. prosté správy pozůstalosti oprávněn k podání žaloby. Má-li správce pozůstalosti dostát své povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře (§ 1411 občanského zákoníku), nemůže být správci upřeno domáhat se úhrady pohledávky, a to i bez souhlasu všech dědiců. Správce pozůstalosti byl proto oprávněn uplatnit práva na splacení dlužné částky, a to včetně úrokového výnosu za roky 2021 a 2022. Naléhavá potřeba zatímní úpravy poměru účastníků vyústila v nařízení předběžného opatření usnesením č. j. 16 Cm 184/2022-163 ze 14. 12. 2022 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. 5 Cmo 19/2023-240 z 9. 3. 2023.
10. Soud nepovažoval za relevantní námitku žalovaného, že smlouva ze dne 1. 7. 2013 není opatřena podpisem jakož i námitku absence originálů jednotlivých smluv, když vlastnictví zaknihovaných Dluhopisů bylo prokázáno výpisy z portfoliového účtu.
11. Z těchto důvodů soud žalobě vyhověl a o náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve prospěch úspěšného žalobce.
12. Soud nevyhověl návrhu žalovaného podle § 147 o. s. ř. uložit žalobci povinnost nahradit žalovanému náklady řízení vzniklé v souvislosti se zmařeným jednáním dne 26. 10. 2023. Zamítnutí návrhu odůvodnil tím, že žalovaný disponoval potřebnými smlouvami a jako emitent dluhopisů měl mít informace o jejich vlastníku, tudíž mohl učinit nesporným, že dluhopisy v uplatněné výši byly součástí pozůstalosti.
13. Žalovaný podal proti rozsudku včas odvolání do všech bodů výroku a navrhl rozsudek změnit a žalobu zamítnout. Odvolání odůvodnil tím, že smlouvy o upsání a koupi dluhopisů uzavřel jednatel žalovaného se zůstavitelem, tedy fakticky zůstavitel „sám se sebou“, a proto byly smlouvy absolutně neplatné. Smlouvy byly uzavřeny v rozporu s § 196a odst. 1 obchodního zákoníku, neboť nebyl dán předchozí souhlas valné hromady. Platně upsané mohou být jen dluhopisy upsané po 1. 1. 2014, tj. za účinnosti zákona o obchodních korporacích. Nebylo zjištěno, kdy byly dluhopisy a v jakém množství upsány, přičemž důkazní břemeno tíží žalobce. K takové námitce absolutní neplatnosti je soud povinen přihlídnout z moci úřední. Žalobce neměl aktivní legitimaci k podání žaloby, a to z důvodu absence souhlasu všech dědiců s podáním žaloby a dále z důvodu, že podání žaloby přesahuje režim prosté správy dědictví. Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 24 Cdo 2335/2021 z 31. 8. 2021 není přílehlavé, neboť v tomto usnesení se jednalo o promlčení restitučního nároku zůstavitele. Nesprávnost bodu I. výroku napadeného rozsudku spočívá i v tom, že nemůže být uložena povinnost platit žalobci, když usnesením soudního komisaře [REDAKCE] [REDAKCE] č. j. 17 D 666/2021-3187 z 3. 10. 2022 (usnesením o závěře) byla nařízena závěra

pozůstalosti po zůstaviteli [REDAKCE] přičemž žalovanému bylo uloženo, aby veškeré dluhy, které má vůči zůstaviteli, splácel do úschovy Okresního soudu v Náchodě s tím, že plnění jinému nebude mít za následek splnění dluhu.

14. Žalobce ve vyjádření k odvolání žalovaného uvedl, že námitka absolutní neplatnosti smlouvy o upsání a koupi dluhopisů z 12. 12. 2012 a navazujícího úpisu Dluhopisů je nepřipustnou novotou (§ 213b odst. 1 o. s. ř.). Odůvodnění námitky absolutní neplatnosti smluv odkazem na § 196a odst. 1 obchodního zákoníku je nesprávné, protože uvedená právní úprava dopadala na úpravu akciové společnosti, přičemž žalovaný je společnost s ručením omezeným. Nadto se v dané věci nejedná o smlouvu o úvěru ani o smlouvu o půjčce, ale o upsání dluhopisů. Z těchto důvodů zůstavitel nepotřeboval souhlas valné hromady a nadto byl ve vztahu k žalovanému osobou ovládající (zůstavitel byl [REDAKCE] a [REDAKCE] KARSIT HOLDING, s. r. o., IČO 47455608, která byla jediným společníkem žalovaného). Je správný závěr soudu, že správce pozůstalosti je oprávněn žalovat pohledávky zůstavitele, aniž by k tomu potřeboval souhlas ostatních dědiců. Žalobce se v návrhu na vydání platebního rozkazu ze dne 8. 12. 2022 i v návrhu z 24. 1. 2023 domáhal, aby soud žalovanému uložil povinnost složit žalovanou částku do úschovy Okresního soudu v Náchodě, což soud reflektoval v odůvodnění napadeného rozsudku. Platební místo pro plnění žalovaného plyne z rozhodnutí notáře jako soudního komisaře.
15. Při jednání odvolacího soudu žalovaný uvedl, že se v dané věci uplatní § 196a obchodního zákoníku, protože smlouva o koupi dluhopisů je obdobná vůči smlouvám, které jsou v tomto ustanovení uvedeny.
16. Žalobce namítl, že § 196a obchodního zákoníku se v dané věci neuplatní, protože toto ustanovení obsahuje taxativní výčet smluvních typů, na které toto ustanovení dopadá, viz též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Odo 560/2003.
17. Odvolací soud podle § 212 o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek a po provedeném jednání ve věci samé dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není důvodné.
18. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 190/2004 Sb. o dluhopisech *Dluhopis je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky odpovídající jmenovité hodnotě jeho emitentem, a to najednou nebo postupně k určitému okamžiku, a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona nebo z emisních podmínek dluhopisu (dále jen „emisní podmínky“).*
19. Podle § 514 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb., dále jen „o. z.“) *Cenný papír je listina, se kterou je právo spojeno takovým způsobem, že je po vydání cenného papíru nelze bez této listiny uplatnit ani převést.*
20. Podle § 525 odst. 1 o. z. *Je-li cenný papír nabrazen zápisem do příslušné evidence a nelze-li jej převést jinak než změnou zápisu v této evidenci, jedná se o zaknihovaný cenný papír. Zaknihované cenné papíry jsou zastupitelné, pokud byly vydány tímž emitentem a pokud z nich vznikají stejná práva.*
21. Podle § 526 o. z. *Evidence zaknihovaných cenných papírů se vede na majetkových účtech; jimi jsou účet vlastníka nebo účet zákazníků.*
22. Podle § 92 odst. 1 § 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu *Centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů je evidence zaknihovaných cenných papírů, kterou vede podle českého práva centrální depozitář nebo zahraniční centrální depozitář. Podle odst. 2 písm. f) Evidenci navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů může vést banka, která má v bankovní licenci uvedenou investiční službu úschova a správa investičních nástrojů včetně souvisejících služeb.*
23. Podle § 1678 odst. 1 o. z. *Kdo spravuje pozůstalost, vykonává její prostou správu.*
24. Podle § 1679 odst. 1 o. z. *Při správě lze z pozůstalosti něco zřídit nebo použít jako jistotu, vyžaduje-li to zájem na zachování hodnoty nebo podstaty spravovaného majetku, jinak za protiplnění. To platí i v případě, že má být změněn účel spravovaného majetku. Podle odst. 2 o. z. Správce dědictví nebo vykonavatel závěti může učinit*

úkon přesahující rozsah prosté správy, soublastí-li s tím dědici. Nedohodnou-li se dědici nebo je-li dědicem osoba pod zvláštní ochranou, vyžaduje se souhlas soudu.

25. Podle § 1405 o. z. *Kdo vykonává prostou správu cizího majetku, činí vše, co je nutné k jeho zachování.*
26. Podle § 1406 o. z. *věta první Správce uplatňuje při prosté správě všechna práva týkající se spravovaného majetku a řádně s ním hospodář.*
27. Podle § 6 odst. 1 zákona o dluhopisech, *Dluhopis obsahuje alespoň*
 - a) označení „dluhopis“, nejde-li o kryptý dluhopis, státní pokladniční poukázku nebo poukázku České národní banky,*
 - b) údaj o druhu dluhopisu, který lze uvést i odkazem na emisní podmínky, nejde-li o dluhopis, se kterým není spojeno žádné zvláštní právo,*
 - c) údaje identifikující emitenta,*
 - d) jmenovitou hodnotu jako dlužnou částku,*
 - e) výnos dluhopisu; neobsahuje-li dluhopis výnos dluhopisu, musí být z něho aspoň zřejmé, že dluhopis je bez výnosu nebo kde se lze s tím, jak je výnos určen, seznámit,*
 - f) datum nebo jiný okamžik splacení (dále jen „datum splatnosti“) dlužné částky (splacení dluhopisu), případně informaci o tom, že má být dlužná částka splacena splátkami,*
 - g) údaje identifikující prvního nabyvatele dluhopisu, nejde-li o zaknihovaný dluhopis,*
 - h) podpis emitenta, nejde-li o zaknihovaný dluhopis,*
 - i) číselné označení dluhopisu, nejde-li o zaknihovaný dluhopis,*
 - j) datum emise a*
 - k) identifikační označení dluhopisu podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů.*
28. Podle § 6 odst. 2 zákona o dluhopisech *U zaknihovaného dluhopisu postačí, že údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až f) a j) jsou zjistitelné z příslušné evidence investičních nástrojů.*
29. Podle § 196a odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. (obchodní zákoník) *Společnost může uzavřít smlouvu o úvěru nebo půjčce s členem představenstva, dozorčí radou, prokuristou nebo jinou osobou, která je oprávněna jménem společnosti takovou smlouvu uzavřít, nebo osobami jim blízkými, nebo na ně bezplatně převést majetek společnosti jen s předchozím souhlasem valné hromady a jen za podmínek obvyklých v obchodním styku. Podle odst. 2 Pokud jsou osoby uvedené v odstavci 1 oprávněny jednat i jménem jiné osoby, použije se ustanovení odstavce 1 obdobně i na plnění tam uvedené ve prospěch této jiné osoby. Souhlasu valné hromady není zapotřebí, jde-li o poskytnutí půjčky nebo úvěru ovládající osobou ovládané osobě. Podle odst. 3 Jestliže společnost nebo jí ovládaná osoba nabyvá majetek od zakladatele, akcionáře nebo od osoby jednající s ním ve shodě anebo jiné osoby uvedené v odstavci 1 nebo od osoby jí ovládané anebo od osoby, se kterou tvoří koncern, za protihodnotu ve výši alespoň jedné desetiny upsaného základního kapitálu ke dni nabytí nebo na ně úplatně převádí majetek této hodnoty, musí být hodnota tohoto majetku stanovena na základě posudku znalce jmenovaného soudem. Pro jmenování a odměňování znalce platí ustanovení § 59 odst. 3. Jestliže k nabytí dochází do 3 let od vzniku společnosti, musí je schválit valná hromada. Podle odst. 5 Společnost může poskytnout zajištění závazků osob uvedených v odstavcích 1 a 2 pouze se souhlasem valné hromady. Souhlas valné hromady není zapotřebí, jde-li o poskytnutí zajištění závazků ovládané osoby ovládající osobou.*
30. Odvolací soud se nejdříve zabýval otázkou aktivní legitimace žalobce k podání žaloby na plnění ze smluv o upsání a koupi dluhopisů.
31. Již za účinnosti předchozího občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb.) soudní judikatura dovodila, že zcizovat (prodávat) nebo jinak nakládat s věcmi, právy a dalšími majetkovými hodnotami náležejícími do dědictví nebo činit se zůstavitelovým majetkem jiná opatření, přesahuje

rámec obvyklého hospodaření (rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1246/2008 z 14. 1. 2009, Soubor civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 13/2011). Obvyklé hospodaření je nutno posuzovat podle okolností případu, a také charakteru majetku, který má správce spravovat. Za prostou správu lze tak považovat např. placení či vybírání nájemného, zajišťování a placení oprav, platby zajišťující chod podniku atd. V daném případě se však nejedná o zcizení majetku pozůstalosti, ale o právní jednání (podání žaloby) na plnění, kterým má být naopak majetek do pozůstalosti získán. Otázka výše majetkové hodnoty, která má být podáním žaloby získána do pozůstalosti, nemá vliv na to, zda se jedná o obvyklé hospodaření. Naopak čím vyšší majetková hodnota má být na základě žaloby přiznána ve prospěch pozůstalosti, tím spíše má správce pozůstalosti povinnost v souladu s principem péče řádného hospodáře vyvinout úsilí k získání takového majetku do pozůstalosti.

32. Odvolací soud sdílí názor soudu prvního stupně, že pod rozsah prosté správy spadá i oprávnění správce pozůstalosti podat žalobu. Za příléhavý odvolací soud považuje i odkaz na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 24 Cdo 2335/2021 z 31. 8. 2021, a to bez ohledu na hmotněprávní základ sporu, a za správný považuje dílčí závěr, že má-li být správce pozůstalosti při správě pozůstalosti úspěšný, nemůže se např. při přijímání plnění spojeného se spravovaným majetkem obejít bez možnosti tato plnění vymáhat procesními prostředky včetně podávání žalob.
33. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že původní vlastnické právo zůstavitele bylo prokázáno mj. výpisy z portfoliového účtu a z tohoto vlastnického práva vycházel sám žalovaný, který za roky 2019 až 2020 vyplatil [redacted] výnosy z Dluhopisů.
34. K námitce žalovaného, že k upsání a koupi dluhopisů došlo v rozporu s § 196a odst. 1 obchodního zákoníku a že zůstavitel upsal dluhopisy „sám sobě“, tj. podle tvrzení žalovaného zůstavitel podepsal smlouvy o koupi dluhopisů jak v pozici kupujícího, tak také jako [redacted] emitenta – prodávajícího (žalovaného), přičemž se tak stalo bez souhlasu valné hromady prodávajícího, odvolací soud uvádí, že toto skutkové tvrzení žalovaný uvádí poprvé až v rámci odvolacího řízení. Jedná se o nové skutkové tvrzení, avšak soud prvního stupně nepoučil účastníky podle § 119a odst. 1 o. s. ř., že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést před vyhlášením rozsudku a účastníci nebyli poučeni ani dle § 118b odst. 1 o. s. ř., že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést do skončení prvního jednání ve věci samé (případně do skončení dodatečně uložené lhůty). Odvolací soud se proto dále zabýval tím, zda je vůbec ustanovení § 196a obchodního zákoníku aplikovatelné v této věci.
35. Ustanovení § 196a obchodního zákoníku uvádí výčet smluv (smlouvy o úvěru a o půjčce a dále zajištění závazků), který je taxativní a z textu tohoto ustanovení, že by se jednalo pouze o deklaratorně (příkladmo) uvedené smlouvy. Tento právní závěr též odpovídá závěru, který zaujal Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 32 Odo 560/2003 z 16. 12. 2003, v jehož odůvodnění mj. uvedl: *Výčet smluv (smluvních typů), na které se ustanovení § 196a odst. 1 a 2 obchodního zákoníku vztahuje, je taxativní. Jde o smlouvy o úvěru nebo o půjčce, a dále o smlouvy, jejichž obsahem je zajištění závazků.* Odvolací soud dodává, že problematičnost právního názoru žalovaného je navíc zesílena i tím, že pokud by měl jeho právní názor být správný, pak by v rámci této logiky musel být zaujat výklad, že se ustanovení § 196a obchodního zákoníku vztahuje na všechny smlouvy uzavřené osobami uvedenými v odstavcích 1 a 2 tohoto ustanovení (jakákoliv smlouva jako synallagmatický právní vztah může být uzavřena ve prospěch jedné smluvní strany a v neprospěch druhé smluvní strany). Odvolací soud z těchto důvodů dospěl k závěru, že uvedené ustanovení není aplikovatelné na smlouvy o koupi dluhopisů, které uzavřel [redacted] s žalovaným do konce roku 2013 (na smlouvy uzavřené po dni 31. 12. 2013 se uvedené ustanovení již vůbec nemůže vztahovat vzhledem ke zrušení obchodního zákoníku, účinnému ode dne 1. 1. 2014).
36. Odvolací soud je společně s odvolatelem názoru, že žalovaný nemá povinnost platit žalobci Dluhopisy s výnosy a příslušenstvím, nýbrž tato povinnost měla být směřována do soudní úschovy Okresního soudu v Náchodě s ohledem na usnesení o závěře. Žalobce není v tomto soudním řízení

v postavení věřitele, nýbrž v postavení správce pozůstalosti po původním věřiteli [REDAKCE]. Odvolací soud dospěl k závěru, že soud prvního stupně postupoval po právu, když vyhověl žalobě o zaplacení výnosu z Dluhopisů včetně jejich výnosů s příslušenstvím, proto potvrdil rozsudek podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný s upřesněním, že částky s příslušenstvím uvedené v bodu I. výroku je žalovaný povinen zaplatit do zmíněné soudní úschovy Okresního soudu v Náchodě, a to na účet tohoto soudu uvedený v usnesení Okresního soudu v Náchodě č. j. 17 D 666/2021-3187 z 3. 10. 2022, tj. na účet č. 6015-521551/0710, variabilní symbol [REDAKCE].

37. Soud prvního stupně správně rozhodl o náhradě nákladů řízení dle § 142 odst. 1, a § 137 odst. 1 a 3 o. s. ř. ve prospěch úspěšného žalobce. Náklady žalobce spočívaly v odměně za právní zastoupení v rozsahu 3 úkonů právní služby po 50 940 Kč (převzetí zastoupení, předžalobní výzva k plnění s rozбором a žaloba, přičemž tarifní hodnotou byla původně žalovaná částka 16 577 284,44 Kč), 1 úkonu právní služby 133 860 Kč (návrh na rozšíření žaloby o zaplacení 223 810 093,44 Kč), 3 úkonů právní služby po 25 470 Kč (návrh na předběžné opatření a 2 vyjádření v odvolacím řízení zahájeném odvoláním žalovaného proti nařízenému předběžnému opatření, přičemž tarifní hodnotou byla původně žalovaná částka 16 577 284,44 Kč), v rozsahu 6 úkonů právní služby po 140 460 Kč (2 podání ve věci samé a účast při 4 jednáních, přičemž tarifní hodnotou byla celkově žalovaná částka **240 387 377,88 Kč**) v hotových výdajích v rozsahu 13 paušálních úhrad výdajů po 300 Kč k 13 úkonům právní služby a v náhradě za promeškaný čas při cestách k jednáním u soudu v celkové výši 1 800 Kč podle § 1 odst. 2, § 2 odst. 1, § 7, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 4 a § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů (advokátního tarifu), v náhradě cestovného za použití automobilu při cestách k jednáním v celkové výši 5 069,56 Kč podle § 30 odst. 2 vyhlášky č. 37/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů a v náhradě 21 % daně z přidané hodnoty dle zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Dále byl nákladem žalobce též zaplacený soudní poplatek 4 003 874 Kč. Celková částka činí 5 518 454,67 Kč, a soud prvního stupně přiznal žalobci jen 5 474 918 Kč. Avšak žalobce se proti rozhodnutí o náhradě nákladů řízení neodvolal (jediným odvolatelem je žalovaný) a vzhledem k zákazu reformace in peius (zákazu změny k horšímu, tj. v neprospěch odvolatele), což je princip, který platí i pro rozhodnutí o náhradě nákladů řízení (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1238/23 z 10. 4. 2024), nebylo možné rozhodnutí o náhradě nákladů co do výše změnit v neprospěch odvolatele. Odvolací soud proto potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné rozhodnutí o náhradě nákladů řízení obsažené v bodu II. výroku.
38. Soud prvního stupně správně nevyhověl návrhu žalovaného na separaci nákladů dle § 147 o. s. ř. za jednání dne 26. 10. 2023, které podle názoru žalovaného zmařil žalobce. Je správný závěr soudu prvního stupně, že se žalovaný omezil jen na zpochybňování žalobcem předložených listinných důkazů, byť emitentem Dluhopisů byl žalovaný, měl vědomost kdo je vlastníkem Dluhopisů a měl, resp. měl mít ve svém držení i originály kupních smluv k předmětným Dluhopisům. Za této procesní situace nelze vinit z odročení jednání jen žalobce. Odvolací soud proto potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný i bod III. výroku, ve kterém soud prvního stupně nevyhověl návrhu žalovaného na uvedenou separaci nákladů.
39. S ohledem na plný úspěch žalobce rozhodl odvolací soud o náhradě nákladů odvolacího řízení v jeho prospěch dle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 a § 137 odst. 1 a 3 o. s. ř. Náklady žalobce v odvolacím řízení spočívaly v odměně za právní zastoupení v rozsahu 2 úkonů právní služby po 140 460 Kč (vyjádření k odvolání a účast při jednání u odvolacího soudu) a v hotových výdajích v rozsahu 2 paušálních úhrad výdajů po 300 Kč k 2 úkonům právní služby podle § 1 odst. 2, § 2 odst. 1, § 7, § 11 odst. 1 písm. d) a g) a § 13 odst. 4 advokátního tarifu a v náhradě 21% daně z přidané hodnoty dle zákona č. 235/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné k Nejvyššímu soudu, jestliže Nejvyšší soud jako soud dovolací dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky

hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Dovolání se podává u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

Praha 14. listopadu 2024

JUDr. Ladislav Derka v. r.
předseda senátu

